

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський) рівень
Код і найменування спеціальності	211 Ветеринарна медицина
тип і назва освітньої програми	ОПІ Ветеринарна медицина
Курс, семестр	3 курс 6 семестр / 4 курс 7 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 6,5 Загальна кількість годин 195, із яких: лекцій – 34 год, лабораторних – 60 год. Форма семестрового контролю – екзамен / екзамен
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет Ветеринарної медицини Кафедра Терапії імені професора П. І. Локеса
Контактні дані розробника(ів)	<i>Викладачі:</i> кандидат ветеринарних наук, доцент Дмитренко Надія Іванівна <i>Контакти:</i> e-mail: nadiia.dmytrenko@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/dmytrenko-nadiya-ivanivna кандидат ветеринарних наук, доцент Канівець Наталія Сергіївна <i>Контакти:</i> e-mail: nataliia.kanivets@pdau.edu.ua https://www.pdau.edu.ua/people/kanivets-nataliya-sergiyivna кандидат ветеринарних наук, доцент Кравченко Сергій Олександрович https://www.pdau.edu.ua/people/kravchenko-sergiy-oleksandrovych
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Попередньою умовою є вивчення навчальних дисциплін Латинська мова, Анатомія свійських тварин, Лікарські рослини, Ветеринарна мікробіологія, Фізіологія тварин
Компетентності	<i>Загальні:</i> ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу. ЗК 2. Здатність до пошуку, обговорення інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 14. Здатність приймати обґрунтовані рішення. <i>Фахові:</i> ФК 2. Здатність використовувати інструментарій, спеціальні пристрої, прилади, лабораторне обладнання та інші технічні засоби для проведення необхідних маніпуляцій під час виконання професійної діяльності. ФК 3. Здатність дотримуватися правил охорони праці,

	асептики та антисептики під час здійснення фахової діяльності. ФК 4. Здатність проводити клінічні дослідження з метою формулювання висновків щодо стану тварин чи встановлення діагнозу. ФК 8. Здатність планувати, організовувати та реалізовувати заходи з лікування тварин, хворих на незаразні, інфекційні та інвазійні хвороби. ФК 16. Здатність оберігати довкілля від забруднення відходами тваринництва, а також матеріалами та засобами ветеринарного призначення.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Знати і грамотно використовувати термінологію ветеринарної медицини. ПРН 16. Знати правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміти механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)	
Комунікації, здатність брати на себе відповідальність, працювати в команді, управляти своїм часом, розуміння важливості кінцевих термінів	
МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Засвоїти фармакодинаміку та фармакокінетику основних лікарських речовин. Вміти обирати оптимальний, найбільш ефективний і найменш небезпечний препарат по його фармакологічній характеристиці. Навчитися виписувати рецепти, обґрунтовувати теоретичні передумови для практичного застосування лікарських препаратів залежно від фармакодинаміки та біотрансформації ліків у організмі тварин різних видів та особливостей патогенезу хвороби.	
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	
Тема 1. Загальна фармакологія. Тема 2. Препарати, що впливають на центральну нервову систему. Тема 3. Засоби, що діють на периферійну нервову систему. Тема 4. Препарати, що впливають на серцево-судинну систему. Тема 5. Препарати, що впливають на кровотворення та процес згортання крові. Замінники крові. Тема 6. Препарати, що впливають на систему імунітету. Тема 7. Препарати, що впливають на сечову систему. Сечогінні засоби. Тема 8. Протимікробні та протипаразитарні препарати. Тема 9. Препарати, що впливають на обмін речовин. Тема 10. Ферментні препарати. Тканинні препарати. Препарати амінокислот. Бактеріальні препарати. Тема 11. Солі лужних металів. Тема 12. Препарати мінеральних елементів. Тема 13. Антигельмінтні препарати. Інсектицидні препарати. Дератизаційні препарати.	
МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ	
<i>Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:</i> – словесні методи: лекція, розповідь, пояснення; – наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження; – практичні методи: лабораторні роботи, робота з навчально-методичною літературою: конспектування, тезування, анотування.	

Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

– методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

– методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни.

Іноваційні та інтерактивні методи навчання:

– дискусії, проектування професійних ситуацій.

Комп'ютерні, мультимедійні методи:

– використання мультимедійних презентацій,

Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

– методи усного контролю: опитування.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання

Наведені у Додатку до силабусу

ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Щодо термінів виконання та перескладання

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

Порядок повторного проходження контрольних заходів урегульовано Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в ПДАУ. Здобувач вищої освіти, який одержав під час екзаменаційної сесії незадовільну оцінку або не був допущений до семестрового контролю, ліквідовує підсумкову академічну заборгованість. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує декан факультету, за участю викладачів відповідної кафедри. Отримана оцінка у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточною. Повторне проходження контрольного заходу для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, яку візує завідувач відповідної кафедри та декан факультету.

Щодо академічної доброчесності

Політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності регламентується Положенням про організацію освітнього процесу в ПДАУ, Положенням про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в ПДАУ, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату в ПДАУ, Кодексом академічної доброчесності ПДАУ, Положенням про групу сприяння академічній доброчесності ПДАУ. На факультеті функціонує Комісія з академічної доброчесності, яка здійснює загальний моніторинг та контроль за дотримання норм та принципів академічної доброчесності усіма учасниками освітнього процесу.

Здобувачі освіти дотримуються академічної доброчесності

	шляхом: - самостійного виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання, атестації; - роблять посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримуються норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надають достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації. У разі виявлення викладачем при виконанні завдань із навчальної дисципліни випадків списування, інших проявів академічної недоброчесності, здобувач вищої освіти отримує «0» балів і повинен повторно їх виконати.
Щодо відвідування занять	Відвідування занять є обов'язковим.
Щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти	На здобувача вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті. Визнання результатів навчання відбувається із врахуванням тематики, змісту та результатів навчання навчальних дисциплін освітньої програми. Навчальна дисципліна може бути перезарахованою як повністю, так і частково (окрема тема, завдання тощо). Порядок перезарахування результатів неформальної та інформальної освіти регламентовано Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти ПДАУ.
Щодо оскарження результатів оцінювання	Результат оцінювання оскаржується не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до декана факультету. Заяву щодо оскарження результатів оцінювання розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням декана факультету. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох рішень: – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента і не змінюється; – попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів навчання здобувача з відповідного освітнього компонента, здобувач заслуговує іншої оцінки.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
1. Хмельницький Г. О., Духницький В. Б. Ветеринарна фармакологія : підручник. Київ, 2017. 571 с. 2. Державна фармакопея України. Х.: РІРЕГ, 2002. 532 с. 3. Клінічна ветеринарна фармакологія : посібник. О.І. Канюка та ін. Одеса, 2006. 296 с. 4. Методичний посібник для проведення лабораторних занять із дисципліни "Ветеринарна фармакологія". П.І. Локес, П.П. Шатохін,	

К.В. Супруненко, А.В. Гришук, С.О. Кравченко, Н.С. Ульянов, Т.Л. Бурда. Полтава, 2010. 50 с.

Допоміжні

1. Засоби, що пригнічують центральну нервову систему: Методичні вказівки / П.П. Шатохін, Н.С. Канівець. Полтава, 2019. 40 с.
2. Засоби, що збуджують центральну нервову систему: Методичні вказівки / П. П. Шатохін, Н. С. Канівець. Полтава, 2019. 30 с.
3. Антибіотики: методичні вказівки. П. П. Шатохін, Н. С. Канівець. Полтава, 2018. 52 с.
4. Сульфаніламідні препарати: методичні вказівки. П. П. Шатохін, Н. С. Канівець. Полтава, 2019. 45 с.
5. Кравченко С.О. Використання «Лораксону» для лікування собак за пневмоній. Вісник Полтавської державної аграрної академії. 2013. № 4. С. 85 – 87.
6. Канівець, Н. С., Кравченко, С. О., Дмитренко, Н. І., Дев'ятко, О. С., Кулинич, С. М., & Делейчук, О. П. (2025). Токсикологія, фармакологія та терапія тварин за отруєння антикоагулянтами родентицидами: огляд. *Scientific Progress & Innovations*, 28(1), 244–248. <https://doi.org/10.31210/spi2025.28.01.38>

Реквізити затвердження

Затверджено на засіданні кафедри терапії імені професора
П. І. Локеса протокол від 01 вересня 2025 року №1

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни на 6-й семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
	Виконання лабораторних робіт та усний контроль (опитування)	Тестування	Виконання самостійної роботи (доповідь з презентацією)		
Тема 1. Загальна фармакологія.	7	5	10		46
Тема 2. Препарати, що впливають на центральну нервову систему.	7	5			
Тема 3. Засоби, що діють на периферійну нервову систему.	7	5			
Тема 4. Препарати, що впливають на серцево-судинну систему.	7	5	10		34
Тема 5. Препарати, що впливають на кровотворення та процес згортання крові. Замінники крові.	7	5			
Екзамен				20	20
Разом	35	25	20	20	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни на 7-й семестр

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Екзамен	Разом
	Виконання лабораторних робіт та усний контроль (опитування)	Тестування	Виконання самостійної роботи (доповідь з презентацією)		
Тема 6. Препарати, що впливають на систему імунітету.	7	5	10		34
Тема 7. Препарати, що впливають на сечову систему. Сечогінні засоби.					
Тема 8. Протимікробні та протипаразитарні препарати.	7	5	10		46
Тема 9. Препарати, що впливають на обмін речовин.	7	5			
Тема 10. Ферментні препарати. Тканинні препарати. Препарати амінокислот. Бактеріальні препарати.					
Тема 11. Солі лужних металів.					
Тема 12. Препарати мінеральних елементів.	7	5			
Тема 13. Антигельмінтні препарати. Інсектицидні препарати. Дератизаційні препарати.	7	5			
Екзамен				20	20
Разом	35	25	20	20	100

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

Поточний контроль:

Виконання лабораторних робіт та усний контроль (опитування) (0-7):

Бали	Здатність здобувача
7	Здобувач вищої освіти дав повну відповідь на поставлені питання, вмів диференціювати знання, повно аналізувати і оцінювати факти, прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень. Знає правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміє механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
5-6	Здобувач вищої освіти дав відповідь на всі питання, але ним допущені окремі неточності. Знає правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміє механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
3-4	Здобувач вищої освіти дав неповні відповіді на поставлені питання, недостатньо проаналізував і оцінив факти або події. За допомогою викладача обирає правильні методи зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розуміє механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
2	Дані неправильні відповіді на поставлені питання, але здобувач вищої освіти володіє основними термінами і визначеннями з теми. Слабо орієнтується в правилах зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхів їх ентерального чи парентерального застосування, розумінні механізму їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.
1	Дані неправильні відповіді на поставлені питання, здобувач вищої освіти не володіє основними термінами і визначеннями з теми.
0	Відповіді відсутні

Тестування (0-5):

Бали	Здатність здобувача
5	75-100% правильних відповідей
4	50-74% правильних відповідей
3	25-49% правильних відповідей
2	10-24% правильних відповідей
1	менше 10% правильних відповідей

Виконання самостійної роботи (доповідь з презентацією) (0-10):

Бали	Здатність здобувача
8-10	здобувач представляє самостійно підготовлену презентацію, чітко і лаконічно формулює доповідь
4-7	здобувач представляє самостійно підготовлену презентацію, є незначні неточності у викладенні інформації
1-3	здобувач представляє презентацію та доповідь з неточностями у викладенні інформації
0	доповідь відсутня

Підсумковий контроль іспит (екзамен)

Шкала та критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на екзамені

Вид завдання	Бали	Критерії оцінювання
для 1-4-го теоретичного питання	0	відсутність відповіді на теоретичне питання, що не дає можливість оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання у здобувача вищої освіти;
	1	здобувач вищої освіти володіє теоретичним матеріалом дещо вищим за початковий
	2-3	здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, з допомогою викладача може виправляти помилки серед яких є суттєві;
	4	здобувач вищої освіти узагальнює отримані знання, розкриває зміст питань екзаменаційного білету з деякими неточностями, які з допомогою викладача аналізує та швидко виправляє;
	5	здобувач вищої освіти чітко, послідовно та у повному обсязі відповідає на питання білету, що свідчить про опанування програмних результатів навчання здобувачем вищої освіти. Знає і грамотно використовує термінологію ветеринарної медицини. Знає правила зберігання різних фармацевтичних засобів та біопрепаратів, шляхи їх ентерального чи парентерального застосування, розуміє механізм їх дії, взаємодії та комплексної дії на організм тварин.

Екзамен складається з 4-х теоретичних питань. Максимальна кількість балів за екзамен – 20.